

Η μακροοικονομική και κοινωνικοοικονομική επίδραση του προγράμματος αξιοποίησης της περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου

Μελέτη

Αθήνα, Ιούλιος 2020

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
FOUNDATION FOR ECONOMIC & INDUSTRIAL RESEARCH

Τ. Καρατάσου 11, 117 42 Αθήνα, Τηλ.: 210 92 11 200-10, Fax: 210 92 33 977, www.iobe.gr
11 T. Karatassou Str., 117 42 Athens, Greece, Tel.: (+30) 210 92 11 200-10, Fax: (+30) 210 92 33 977

Αντικείμενο της μελέτης

Σκοπός της μελέτης

- Να εκτιμηθούν και να αναδειχθούν οι άμεσες, έμμεσες και συνολικές επιδράσεις του προγράμματος αξιοποίησης της ιδιωτικής περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου στην οικονομία της χώρας
- Εξετάζονται:
 - Μακροοικονομικές επιδράσεις στο σύνολο του προγράμματος
 - Κοινωνικοοικονομικές επιδράσεις από την αξιοποίηση συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων

Περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στον σκοπό της μελέτης

Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (ΟΛΠ)

- Πώληση μεριδίου μετοχών το 2016

14 περιφερειακά αεροδρόμια

- Μακροχρόνια σύμβαση παραχώρησης το 2017

Αστήρ Παλάς Βουλιαγμένης Α.Ε.

- Πώληση μετοχών από κοινού με την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος το 2016

ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.

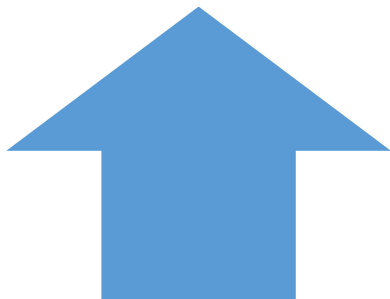
- Πώληση μετοχών το 2017

Περιφερειακά λιμάνια

- Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των 10 περιφερειακών λιμένων που έχουν την μορφή ανώνυμων εταιρειών

Για να εκτιμηθεί ο οικονομικός αντίκτυπος επιλεγμένων ιδιωτικοποιήσεων συγκρίνονται δύο σενάρια – αναφοράς και ιδιωτικοποίησης

Ιδιωτικοποίηση

- Ιστορικά στοιχεία για την περίοδο ιδιωτικοποίησης
- Προέκταση λειτουργικών και χρηματοοικονομικών μεγεθών, βάσει επιχειρηματικών σχεδίων και παρατηρούμενων τάσεων

Σενάριο αναφοράς

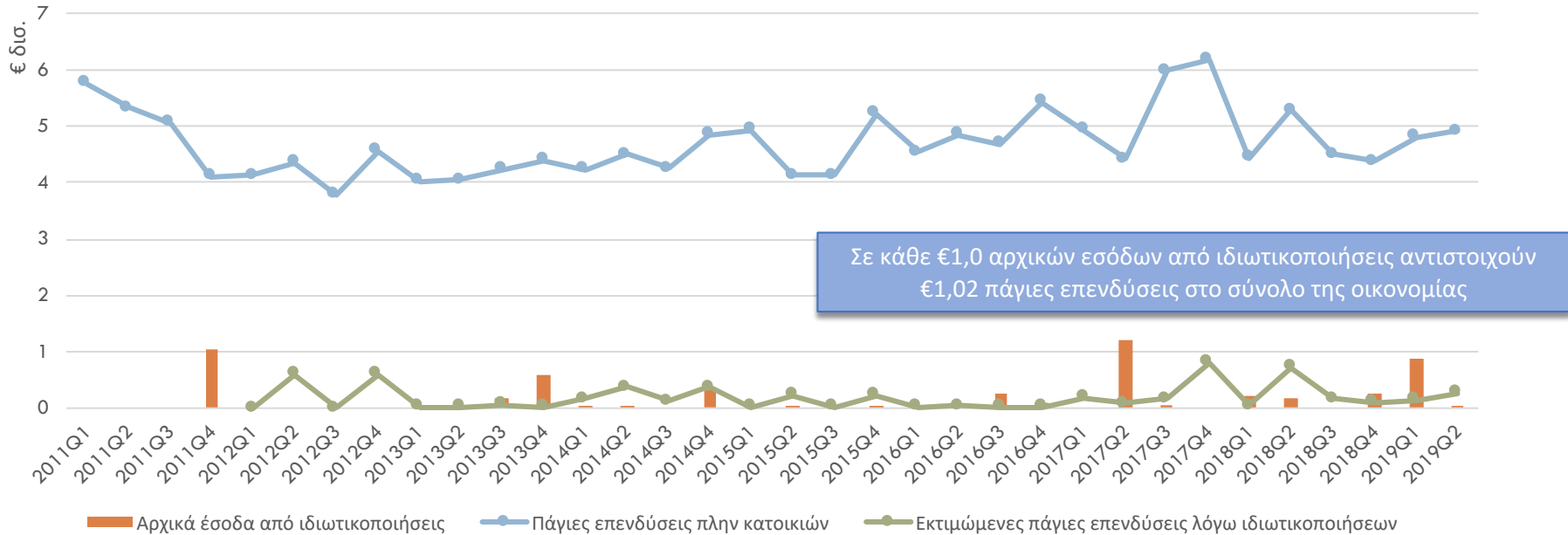
- Προέκταση ιστορικών τάσεων σε έσοδα, λειτουργικές δαπάνες, επενδύσεις και χρηματοοικονομικά έσοδα και έξοδα

Αξιοποιήθηκαν στη μελέτη μια σειρά από οικονομετρικά, χρηματοοικονομικά και μακροοικονομικά υποδείγματα για την εκτίμηση των μακροοικονομικών και κοινωνικοοικονομικών επιδράσεων των ιδιωτικοποιήσεων

Μακροοικονομικές επιδράσεις του
προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων

Αποδίδονται σε ιδιωτικοποιήσεις €5,6 δισ. πάγιες επενδύσεις αθροιστικά την περίοδο 2011 - Β' τρίμηνο του 2019

Εκτιμώμενη επίδραση εσόδων από ιδιωτικοποιήσεις στις πάγιες επενδύσεις πλην κατοικιών

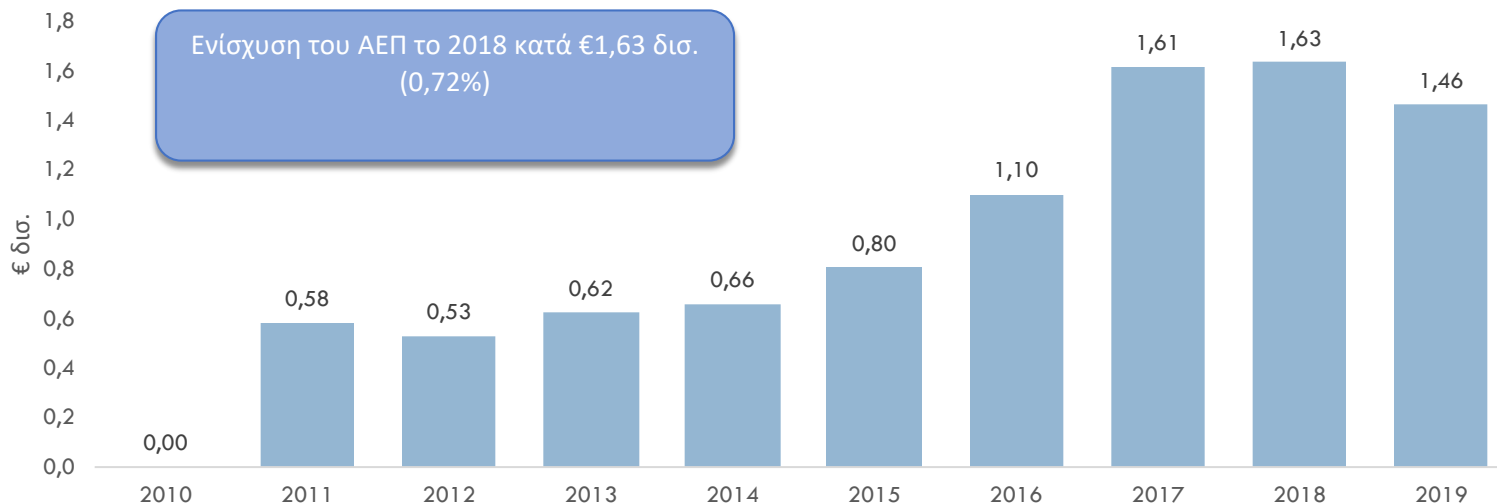

Πηγή: Eurostat, εκτιμήσεις ΙΟΒΕ

Τα δημόσια έσοδα από τις ιδιωτικοποιήσεις καθιστούν εφικτές τη μείωση της φορολογίας, την αύξηση των δημόσιων δαπανών ή τη μείωση του δημόσιου χρέους

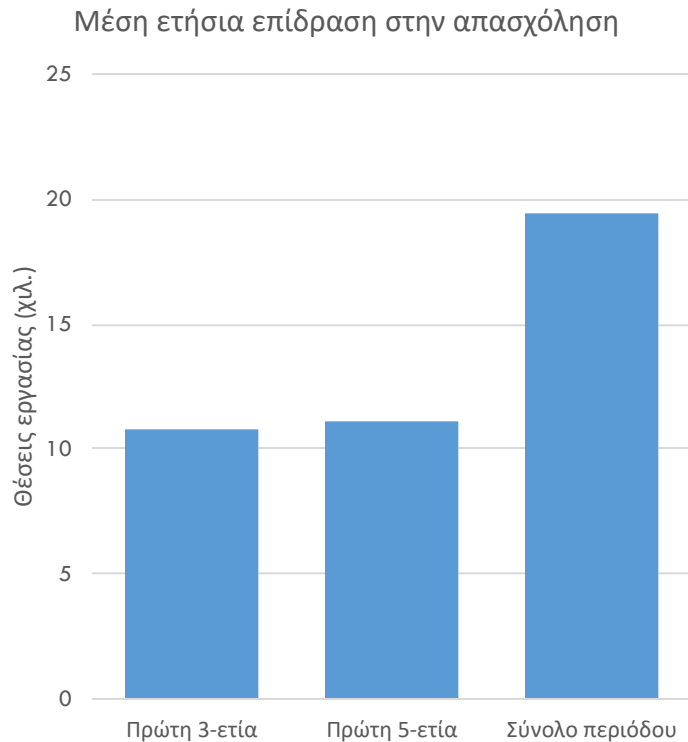
Υπολογίζεται ότι η υλοποίηση του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων οδήγησε σε ενίσχυση του ΑΕΠ της Ελλάδας κατά €1 δισ. ετησίως κατά μ.ό. στην περίοδο 2011-2019

Ενίσχυση του πραγματικού ετήσιου ΑΕΠ της Ελλάδας λόγω της υλοποίησης του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων, σε σύγκριση με το επίπεδο του ΑΕΠ αν δεν είχε υλοποιηθεί το πρόγραμμα (σενάριο βάσης - έτος αναφοράς 2010)

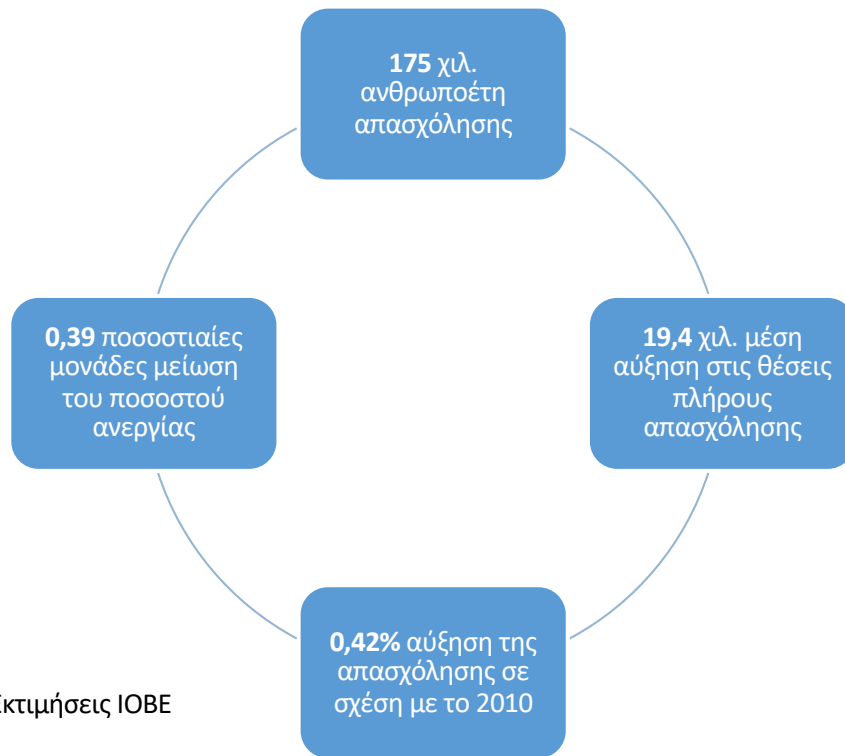

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

Μέση αύξηση της πλήρους απασχόλησης στη χώρα κατά 19,4 χιλ. θέσεις εργασίας την περίοδο 2011-2019

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

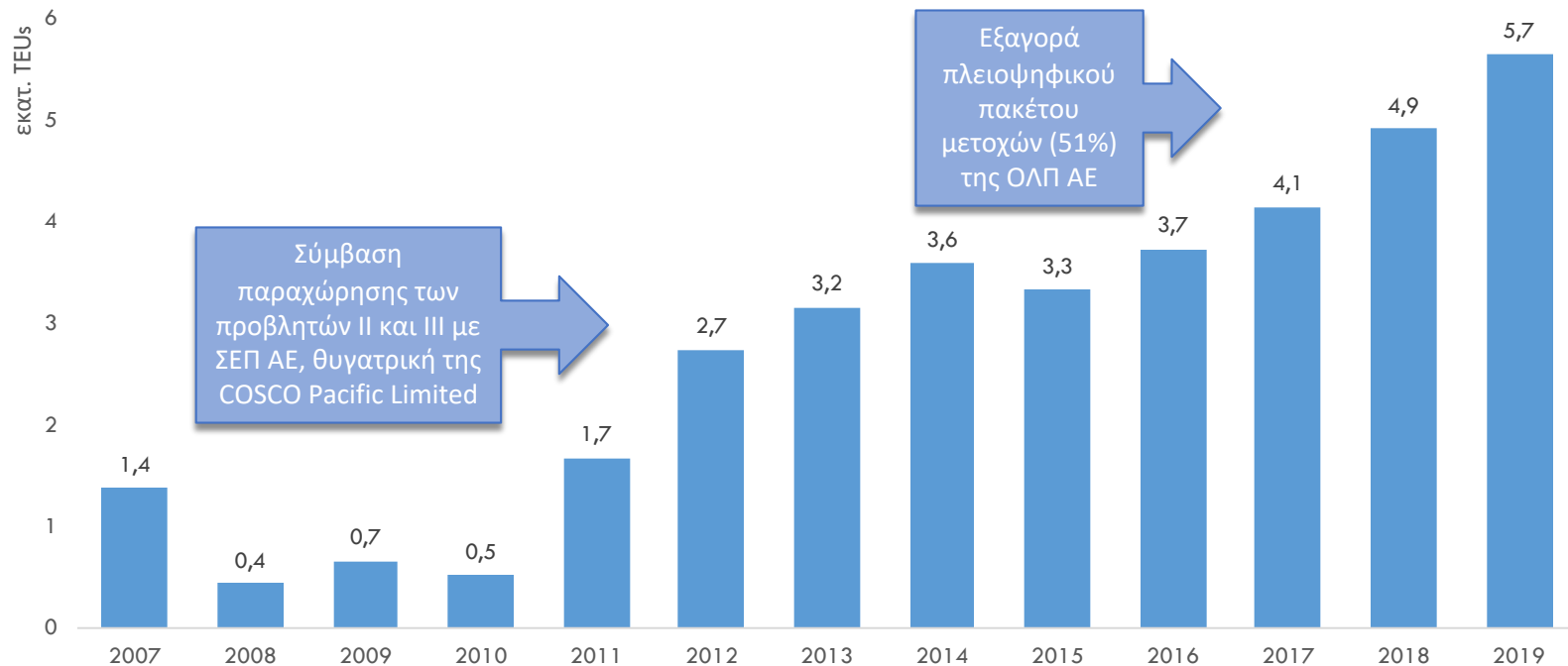
Οι ιδιωτικοποιήσεις έχουν θετικές επιδράσεις στην οικονομική δραστηριότητα που διατηρούνται σε μακροχρόνια βάση

Κοινωνικοοικονομικές επιδράσεις:
Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς

Ραγδαία άνοδος της κίνησης εμπορευματοκιβωτίων μετά την δραστηριοποίηση της COSCO στον Πειραιά

Κίνηση εμπορευματοκιβωτίων σε TEUS την περίοδο 2007-2019

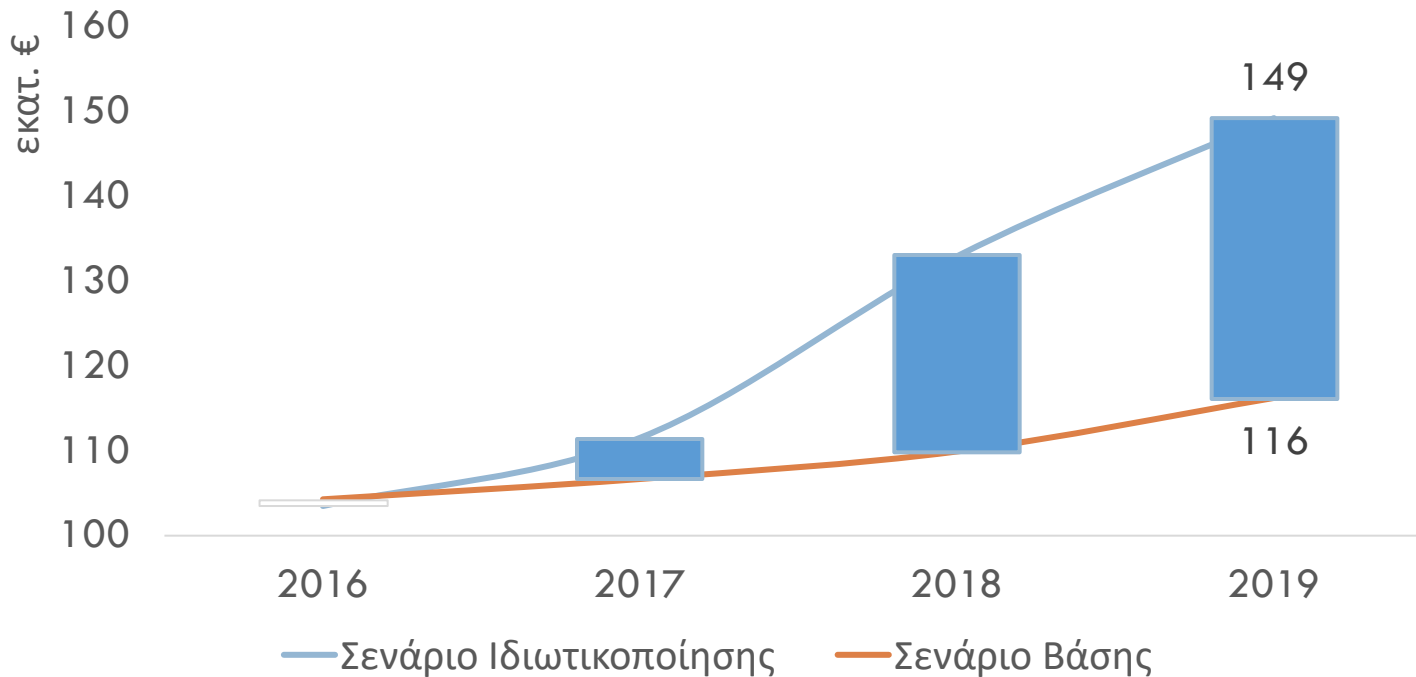
Πηγή: ΟΛΠ, World Shipping Council

Το λιμάνι του Πειραιά στην 4η θέση στην Ευρώπη (από 17η θέση το 2007) και στην 1η θέση στη Μεσόγειο με βάση τον όγκο μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων

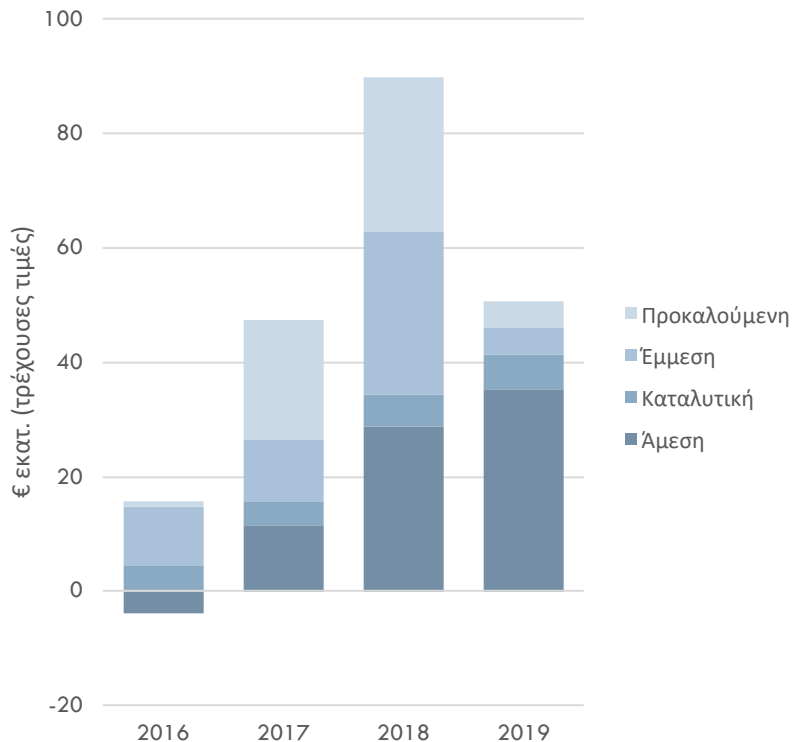
Τα έσοδα του ΟΛΠ αυξήθηκαν σημαντικά την εξεταζόμενη περίοδο
από €103 εκατ. το 2016 σε €149 εκατ. το 2019

Εξέλιξη εσόδων ανά σενάριο ανάλυσης

Ο αντίκτυπος από την ιδιωτικοποίηση του ΟΛΠ στο ΑΕΠ της χώρας αναμένεται να πλησιάσει τα €380 εκατ. σε ορίζοντα δεκαετίας, από €90 εκατ. το 2018

Επιδράσεις ιδιωτικοποίησης του ΟΛΠ στο ΑΕΠ της Ελλάδας στην περίοδο 2016-2019

Μεσοπρόθεσμες επιδράσεις της ιδιωτικοποίησης της ΟΛΠ ΑΕ στην ελληνική οικονομία

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

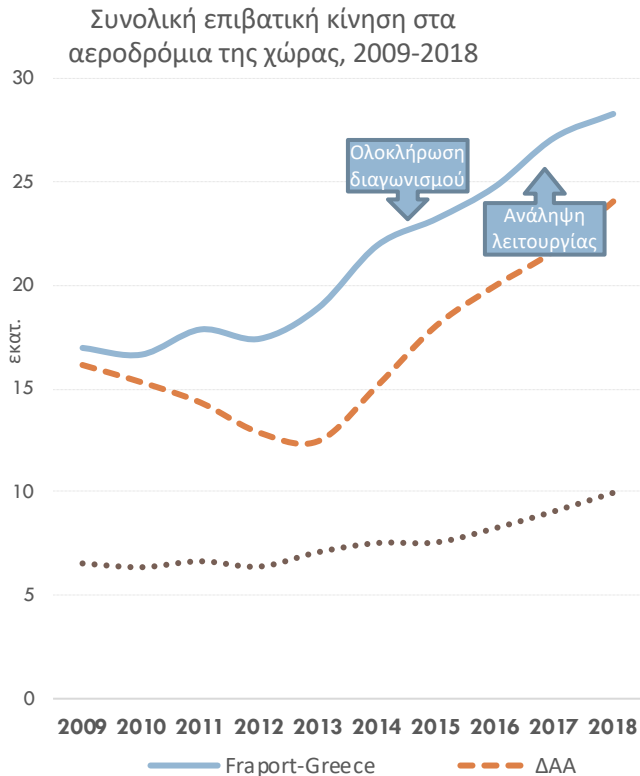
Κοινωνικοοικονομικές επιδράσεις:
Περιφερειακά αεροδρόμια

Το πλήρως εκσυγχρονισμένο «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης» για πρώτη φορά υποψήφιο στην κατηγορία «Θεαματικά Αεροδρόμια» 2020 της PrivateFly

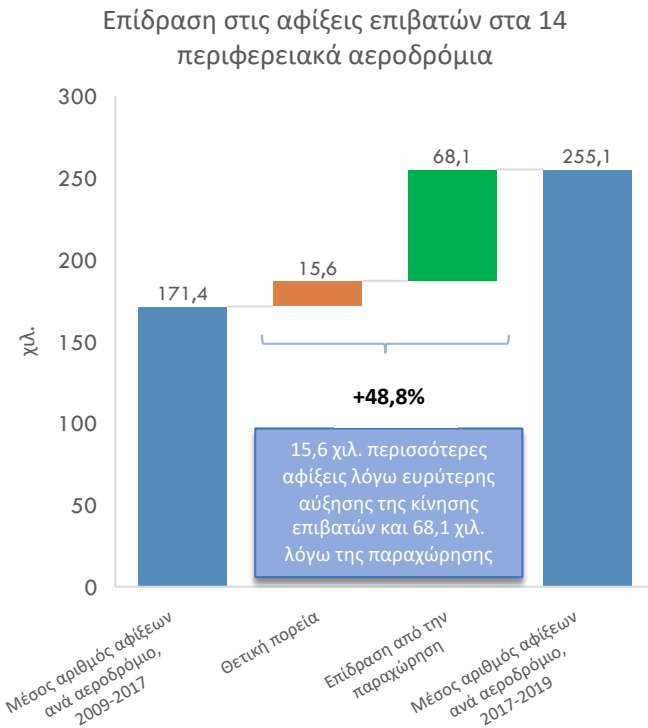

Για τον εκσυγχρονισμό, την ανάπτυξη και την επέκταση των υποδομών των αεροδρομίων, η εταιρεία υλοποιεί επενδύσεις που εκτιμάται ότι θα ξεπεράσουν τα €460 εκατ. έως το τέλος του 2020

Σημαντικά αυξημένη η επιβατική κίνηση στα περιφερειακά αεροδρόμια της Fraport Greece (+48,8% την περίοδο 2017-2019, σε σύγκριση με 2009-2017)

(*) Συνολική επιβατική κίνηση (αφίξεις και αναχωρήσεις)
Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

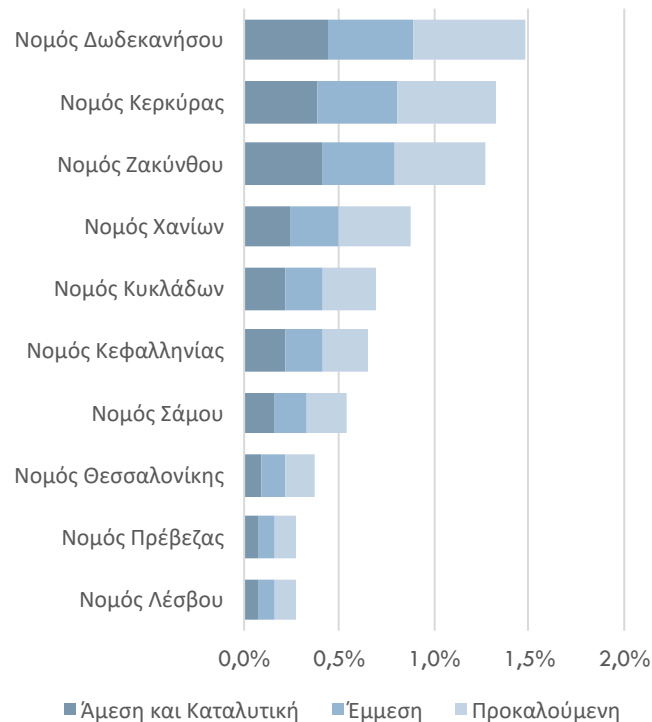
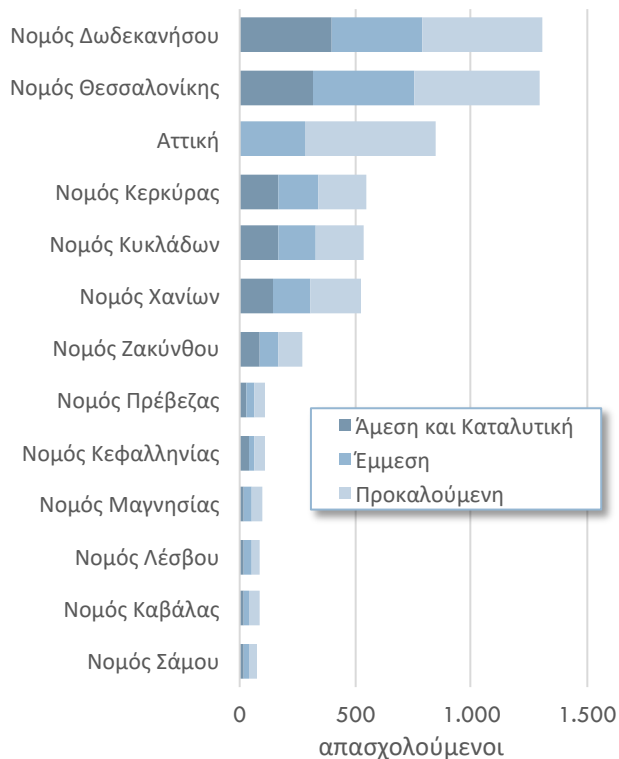

Η αυξημένη κίνηση επιβατών μεταφράζεται σε επιπλέον διανυκτερεύσεις και δαπάνες επισκεπτών στις περιοχές που λειτουργούν τα περιφερειακά αεροδρόμια

Ιδιαίτερα υψηλές (για το μέγεθος κάθε περιοχής) είναι οι επιδράσεις στα Δωδεκάνησα, την Κέρκυρα και τη Ζάκυνθο

Τοπικές επιδράσεις της ιδιωτικοποίησης των περιφερειακών αεροδρομίων στην απασχόληση, επιλεγμένες περιοχές, 2018

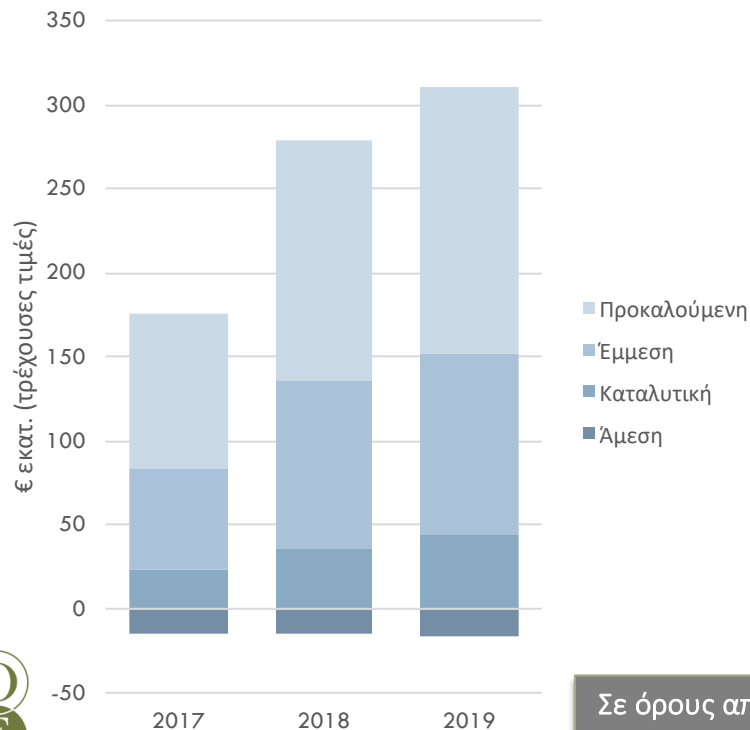

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

Ήδη από το 2019 η συνολική επίδραση της παραχώρησης στο ετήσιο ΑΕΠ της χώρας έχει ξεπεράσει τα €300 εκατ., ενώ σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα αναμένεται να ξεπεράσει τα €600 εκατ.

Επιδράσεις της υλοποίησης της ιδιωτικοποίησης των περιφερειακών αεροδρομίων στο ΑΕΠ της Ελλάδας στην περίοδο 2017-2019

Μεσοπρόθεσμες επιδράσεις της ιδιωτικοποίησης των περιφερειακών αεροδρομίων στην ελληνική οικονομία

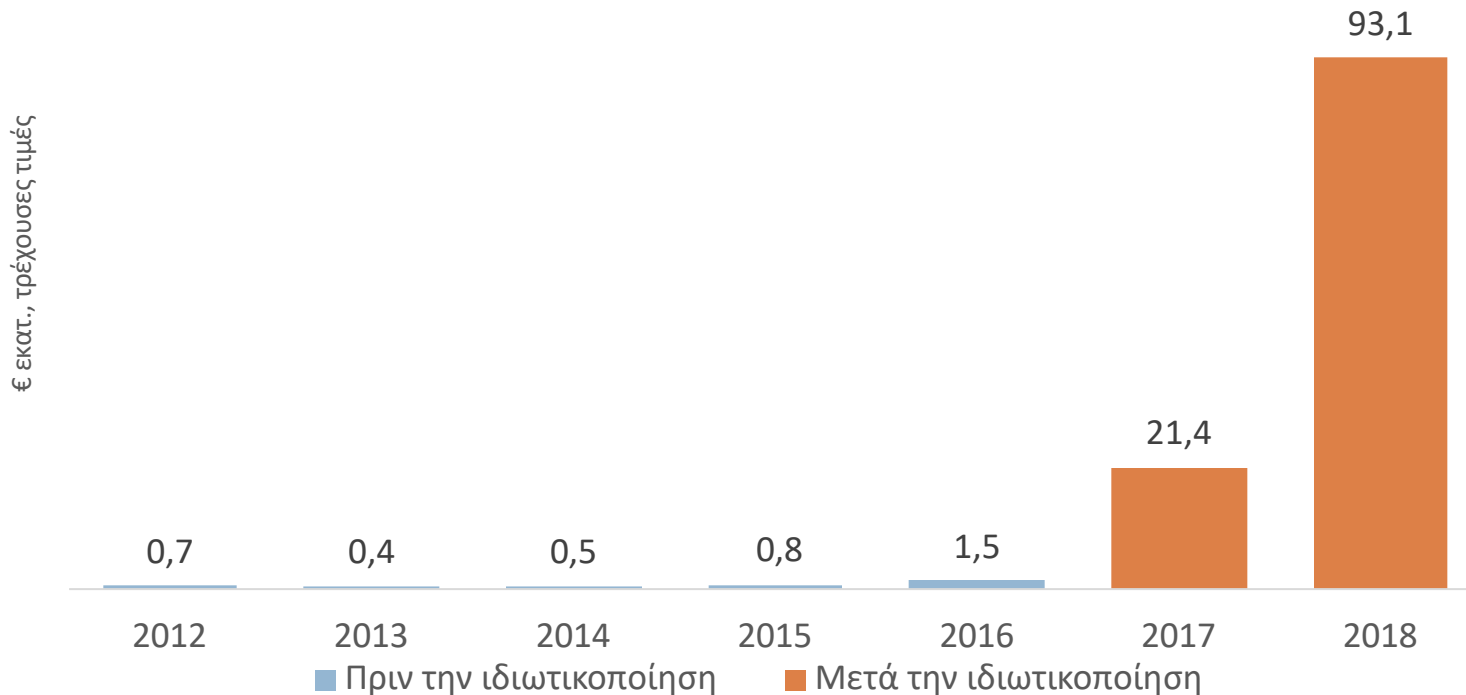
Σε όρους απασχόλησης η συνολική επίδραση φτάνει τις 7,2 χιλ. θέσεις εργασίας το 2019, ενώ αναμένεται να ξεπεράσει τις 11,6 χιλ. θέσεις εργασίας σε δεκαετή ορίζοντα

Κοινωνικοοικονομικές επιδράσεις:
Αστήρ Παλάς Βουλιαγμένης

Έχει ξεκινήσει η διαδικασία επαναφοράς του Αστέρα Βουλιαγμένης σε διεθνή πολυτελή τουριστικό προορισμό μέσα από την υλοποίηση φιλόδοξου επενδυτικού προγράμματος

Επενδύσεις Αστήρ Παλάς Βουλιαγμένης ΑΞΕ, 2012-2018

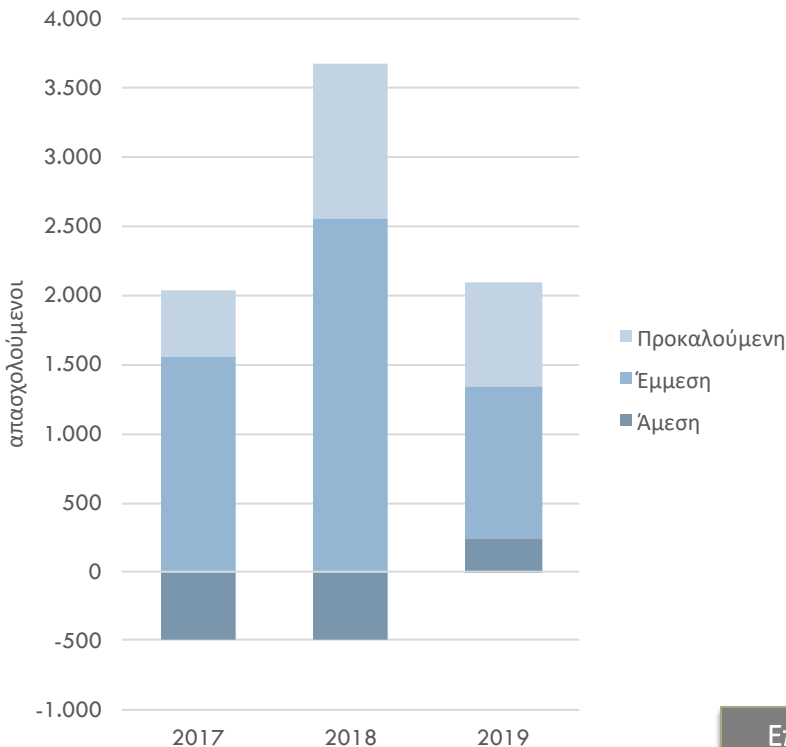

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις Αστήρ Παλάς Βουλιαγμένης ΑΞΕ

Η συνολική επίδραση στο ΑΕΠ ανέρχεται σε €107 εκατ. το 2018 και αναμένεται ότι θα διαμορφωθεί σε €50 εκατ. ετησίως σε ορίζοντα δεκαετίας από την ιδιωτικοποίηση

Επιδράσεις της ιδιωτικοποίησης της Αστήρ Παλάς στην απασχόληση στην Ελλάδα στην περίοδο 2017-2019

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

Μεσοπρόθεσμες επιδράσεις της ιδιωτικοποίησης της Αστήρ Παλάς στην ελληνική οικονομία

Εγχώριο
ΑΕΠ

+€50
ΕΚΑΤ.

Έσοδα του
Δημοσίου

+€13
ΕΚΑΤ.

Απασχόληση

+1000
Θέσεις
εργασίας

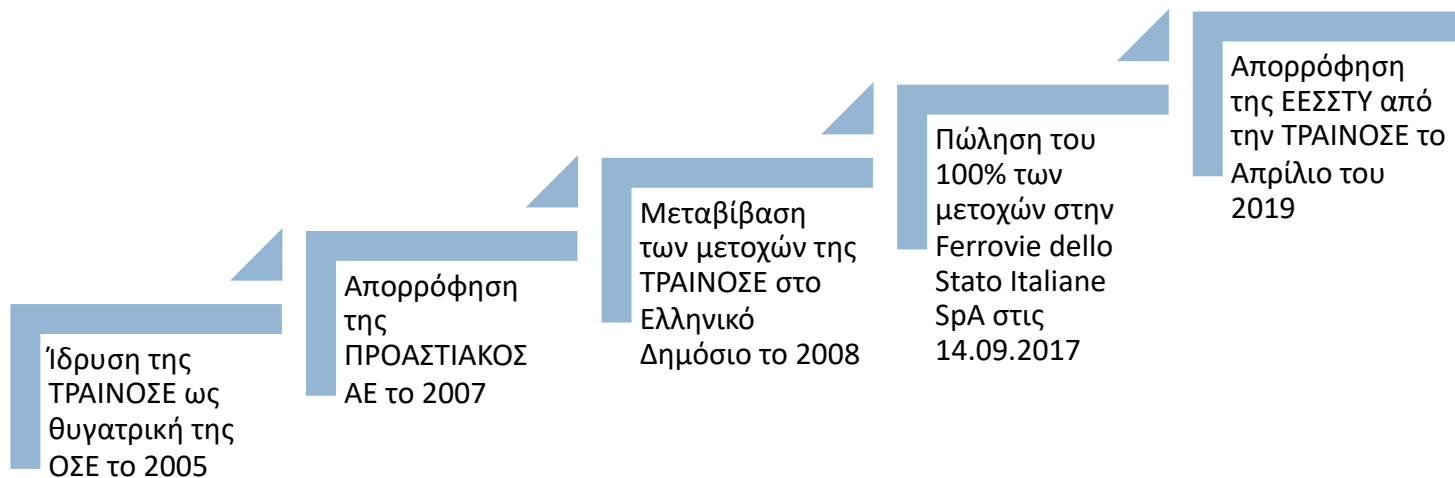
Επίδραση στην απασχόληση: 3,2 χιλ. θέσεις εργασίας το 2018 και περίπου 1000 θέσεις μεσοπρόθεσμα

Κοινωνικοοικονομικές επιδράσεις:
ΤΡΑΙΝΟΣΕ

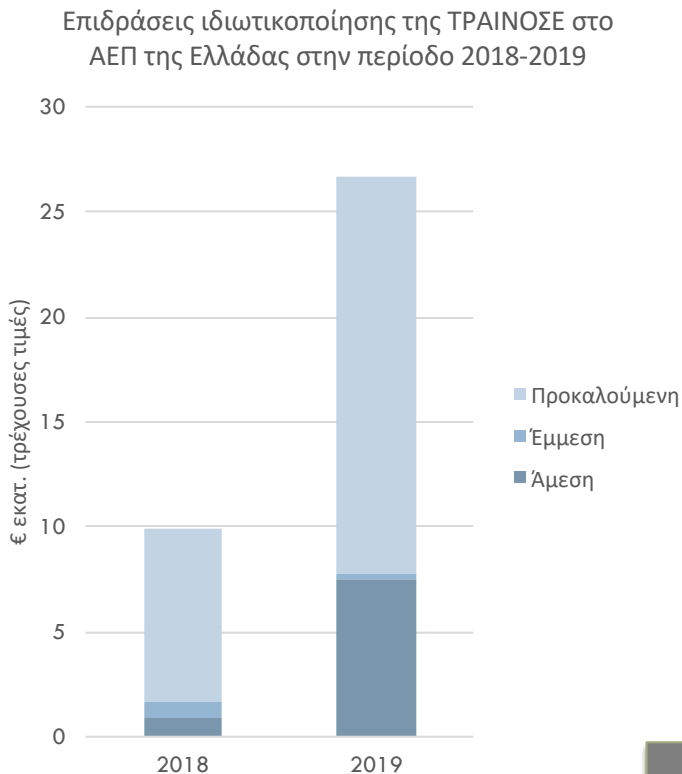

Η πώληση των μετοχών της ΤΡΑΙΝΟΣΕ στην FS Italiane, την τρίτη μεγαλύτερη σιδηροδρομική εταιρεία στην Ευρώπη, αναμένεται να βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα των προσφερόμενων μεταφορικών υπηρεσιών στη χώρα

Βασικά βήματα στην ιδιωτικοποίηση της ΤΡΑΙΝΟΣΕ

Η αυξημένη δραστηριότητα στις σιδηροδρομικές υπηρεσίες που προσφέρει η εταιρεία επιφέρει ενίσχυση του ΑΕΠ της χώρας κατά €27 εκατ. το 2019 και €86 εκατ. μεσοπρόθεσμα

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

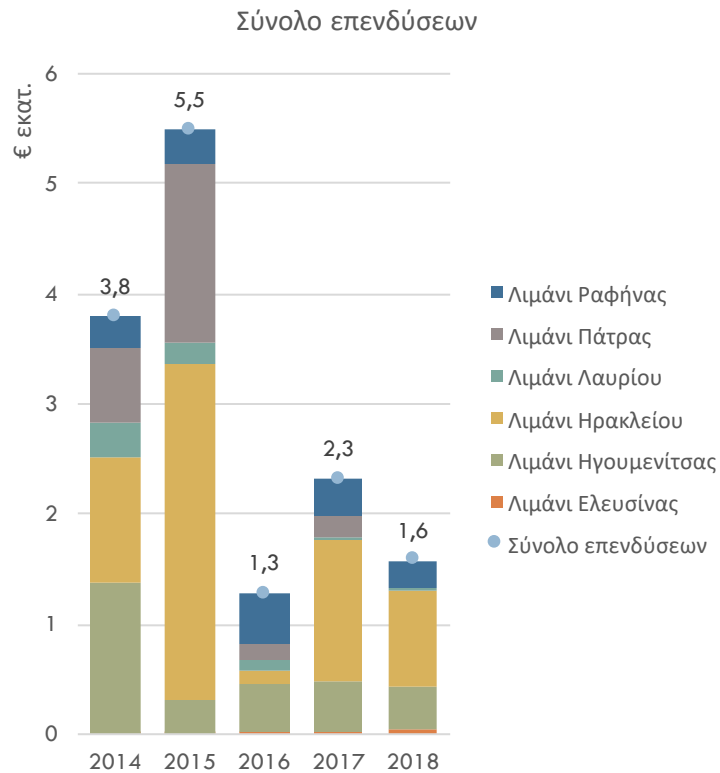
Μεσοπρόθεσμες επιδράσεις της ιδιωτικοποίησης της ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ στην ελληνική οικονομία

Επίδραση στην απασχόληση: 1,4 χιλ. επιπλέον θέσεις εργασίας στο σύνολο της οικονομίας μεσοπρόθεσμα

Περιφερειακά λιμάνια

Η υφιστάμενη δυναμικότητα των λιμένων δεν αξιοποιείται στο σύνολό της, ενώ οι τρέχουσες επενδύσεις δεν επαρκούν για την ουσιαστική τους αναβάθμιση

- Στον τομέα της επιβατικής κίνησης μέσω τακτικών γραμμών αξιοποιούνται το 61% της δυναμικότητας του λιμένα της Ραφήνας, το 55% του Ηρακλείου, το 19,0% της Πάτρας και το 13,7% του Λαυρίου
- Στη μεταφορά γενικού φορτίου, η χρήση της δυναμικότητας περιορίζεται σε 54,0% στο λιμένα του Βόλου, το 15,4% της Ελευσίνας, το 11,0% της Πάτρας, το 2,2% του Λαυρίου και το 2,0% του Ηρακλείου

Η πληρέστερη αξιοποίηση της δυναμικότητας των λιμένων απαιτεί:

- ✓ Στροφή σε πιο ενεργή αναζήτηση εμπορικών ευκαιριών
- ✓ Αναβάθμιση των υποδομών με την εισροή νέων κεφαλαίων από στρατηγικούς επενδυτές

Πηγή: ΤΑΙΠΕΔ

Συμπεράσματα

Το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων έχει ισχυρές θετικές επιδράσεις στην ελληνική οικονομία με σαφή κοινωνικά οφέλη, σε μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο

- Ενίσχυση του ΑΕΠ κατά περίπου €1 δισ. ετησίως κατά μέσο όρο την περίοδο 2011-2019
- Την ίδια περίοδο, η μέση επίδραση στην απασχόληση πλησίασε τους 20 χιλ. πλήρως απασχολούμενους

Οι επιδράσεις από τις ιδιωτικοποιήσεις δεν περιορίζονται στο χρονικό διάστημα που ολοκληρώνεται κάθε συναλλαγή, αλλά εκτείνονται χρονικά στο μέλλον και σε πολλές περιπτώσεις ενισχύονται διαχρονικά

- ΟΛΠ: Ενίσχυση του ΑΕΠ κατά €384 εκατ. μεσοπρόθεσμα και έως 5,8 χιλ. επιπλέον θέσεις εργασίας σε έτη με αυξημένη επενδυτική δραστηριότητα
- Περιφερειακά αεροδρόμια: Άνω του €1 δισ. επίδραση στο ΑΕΠ και πάνω από 10 χιλ. θέσεις εργασίας επίδραση στην απασχόληση μεσοπρόθεσμα
- Αστήρ Παλάς Βουλιαγμένης: Αυξημένο ΑΕΠ κατά €50 εκατ., με περίπου 1.000 επιπλέον θέσεις εργασίας στο σύνολο της οικονομίας μεσοπρόθεσμα
- ΤΡΑΙΝΟΣΕ: Έως €86 εκατ. επιπλέον ΑΕΠ, με 1,4 χιλ. επιπλέον θέσεις εργασίας, σε βάθος χρόνου
- Περιφερειακά λιμάνια: Αναγκαία η εισροή νέων κεφαλαίων και η ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών από στρατηγικούς επενδυτές με μακροχρόνιο όραμα

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας

Ερευνητική ομάδα:

Γιώργος Γατόπουλος

Αλέξανδρος Λουκά

Αλέξανδρος Μουστάκας

Ηλίας Ντεμιάν

Νίκος Παρατσιώκας

Υακίνθη Πουντουράκη

Μαρία Θεανώ Ταγαράκη

Svetoslav Danchev

